

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 140/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen maanomistajan yksityisomaisuuden suojan vahvistamisesta moottorikelkkailureittien virallistamisen yhteydessä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Minna Reijosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 140/2021 vp:

Ollaanko parantamassa maanomistajan yksityisomaisuuden suojaa kelkkailureittien virallistamisen osalta ja luopumassa pakkotoimista maanomistajia kohtaan

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomessa on erilaisia moottorikelkkaliikenteeseen tarkoitettuja väyliä arviolta yhteensä n. 20 000 kilometriä. Näistä n. 4000 kilometriä on maastoliikennelain (1710/1995) 3 luvussa tarkoitettua menettelyssä perustettuja ns. virallisia moottorikelkkailureittejä. Valtaosa moottorikelkkailuun tarkoitetuista väylistä on siten ns. kelkkauria, jotka perustuvat uranpitäjien ja maanomistajien tai haltijoiden välisiin käyttöoikeussopimuksiin.

Sisällytettäessä aikanaan maastoliikennelakiin 1990-luvulla moottorikelkkailureittien perustamista koskevat menettelysäännökset, pyrittiin ehkäisemään maastossa moottorikelkalla ajamisesta aiheutuvia haittoja ohjaamalla moottorikelkkaliikennettä erityisille tarkoitukseen varatuille reiteille. Moottorikelkkailureitit tarkoitettiin käytettäväksi työhön ja vapaa-aikaan liittyvään moottorikelkalla liikkumiseen sekä kelkkaan kytkettävällä reellä tehtäviin kuljetuksiin. Lisäksi moottorikelkkailureittien tarkoituksena oli palvella erityisesti matkailuun liittyviä tarpeita.

Maastoliikennelaisissa säädettyssä menettelyssä voidaan perustaa yleinen oikeus ajaa moottorikelkalla maastosta merkitsemällä erotetulla reitillä (moottorikelkkailureitti) lumipeitteen aikaan. Moottorikelkkailureitti on tieliikennelain (729/2018) 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettu tie, joka on tarkoitettu moottorikelkkaliikenteeseen. Moottorikelkkailureitin pitäjänä voi toimia kunta, kuntayhtymä, valtio tai yhteisö taikka elinkeinonharjoittaja. Reitin pitäjän hyväksyy kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Moottorikelkkareitin perustamiseksi on laadittava reittisuunnitelma, jossa on osoitettava reitin kulku ja reittiin kuuluvat levähdys- ja huoltoalueet sekä mainittava ne kiinteistöt, joiden kautta reitti tulisi kulkemaan. Reittisuunnitelman hyväksymisestä päättää kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Moottorikelkkailureitti perustetaan lainvoimaisen reittisuunnitelman perusteella joko reittitoimituksessa tai maanomistajan ja reitin pitäjän välisellä kirjallisella sopimuksella. Moottorikelkkailureitin perustamisen edellytyksenä on, ettei sen käyttämisestä aiheudu luonnolle ja ympäristölle, luontaiselinkeinoille, maa- ja metsätaloudelle, yleiselle virkistyskäytölle tai muulle yleiselle tai

yksityiselle edulle huomattavaa haittaa. Moottorikelkkailureitistä kiinteistölle, maa-alueen omistajalle tai haltijalle, poronhoidolle tai ammattimaiselle kalastukselle aiheutuva vahinko ja haitta on reitin pitäjän korvattava.

Maastoliikennelaki mahdollistaa moottorikelkkailureitin perustamisen eräissä tilanteissa maa-alueen tai vesialueen omistajan tai haltijan suostumuksesta riippumatta. Tämä on mahdollista tilanteissa, joissa reitin perustaminen on tarpeen yleisen kulkuyhteyden luomiseksi tai yleisen virkistyskäytön kannalta eikä reitistä aiheudu maa-alueen omistajalle tai haltijalle eikä poronhoidolle huomattavaa haittaa.

Suomen moottorikelkkailureiteistä valtaosa on perustettu reitinpitäjän ja maanomistajan tai haltijan välisin sopimuksin. On kuitenkin myös moottorikelkkailureittejä, joiden reittiosuuksia on yleisen kulkuyhteyden luomiseksi tai yleisen virkistyskäytön kannalta katsottu välttämättömäksi perustaa yksityisten omistamille kiinteistöille maanomistajan tai haltijan suostumuksesta riippumatta.

Kynnys perustaa moottorikelkkailureittien osia maanomistajan tai haltijan suostumuksesta riippumatta on kuitenkin maastoliikennelaissa säädetty korkealle. Ympäristöministeriön näkemyksen mukaan on perusteltua, että moottorikelkkailureittien reittiosuuksia voidaan perustaa myös maanomistajan tai haltijan suostumuksesta riippumatta, jos yhteiskunnan yleinen intressi asiassa arvioidaan merkittävämmäksi kuin maanomistajalle tai haltijalle tästä aiheutuva haitta.

Helsingissä 30.3.2021

Ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkonen